

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Caput IV. Aliquot alii ad ejusdem Beati tumbam incolumitate donati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A h Celebratur hæc festivitas die 14 Septembris.
 i Varia hujus vocis apud scriptores mediæ ævi
 significatio legi potest in Glossario Cangii: hic
 usurpatur pro pondere seu gravitate mæroris.
 k Joan. abb. Acquiescit.
 l Idem: Nisi summa urgente necessitate.
 m Idem: Locata.
 n Idem: Tunc vero rediens.
 o Idem: Vociferatur; ac mox infra: Decla-
 rabat pro Declarat, et, Exaltabat pro Exaltat.
 p Id. Omnino.
 q Id. Quæ cum veniret.
 r Id. Huic ossa.
 s Imo: Longo, ut habet Joan. abb.
 t In ora codicis Lambacensis, teste Pezio,
 eadem manu oppositum legitur: De ecclesia, quæ
 dicitur Pachmannen.
 u Joan. abb. Perquam.
 x Id. Fatale hoc celat factum.
 y Id. Ultra quod dictu credibile sit.
 z Id. hic addit: Necessitas.
B aa Id. Claret, quod etc.
 bb Id. brevius: Quia omnes in manu figuli
 sumus.
 cc Lege Epist. 2 ad Cor., cap. 12.
 dd Lucæ cap. 1.
 ee Hyperbolica comparatio est, quod, quemad-
 modum Zacharias amissam loquelam recepit in
 natiuitate seu circumcissione S. Joannis Bap-
 tistæ, ita vir iste facultatem loquendi, qua destitu-
 tus fuerat, per merita B. Adalberonis recupera-
 verit.
 ff Joan. abb. Angeli futuri insinuentur.
 gg Matt. cap. 18, v. 10. Joannes abbas, for-
 tasse, quod adverteret, allegatum textum nihil
 hac facere, addidit alterum, Et item, inquit: «
 Equales angelis erunt, et sunt filii Dei, cum
 sint filii resurrectionis.» Consule Luc. cap. 20,
 v. 56. Qui mox sequuntur textus sacræ Scri-
 pturæ, deprompti sunt, primus ex Malachiæ (non
 Zachariæ) cap. 2, v. 7; quam ob rem Joannes
 abbas pro Zacharia, Malachiam substituit: se-
 cundus ex Epist. 1 Joannis cap. 5, v. 2; tertius
 ex Psalm. 81, v. 6.
 hh Melius qualemcumque similitudinem pote-
 statis, quam æqualitatem, hic memorasset anony-
 mus noster, alludens ad curationem paralytici
 cap. 1 relatum, sanatumque a sanctis Apostolis
C Petro et Joanne claudum ab utero, de quo Lucas
 in Act. Apost. cap. 5.
 ii Joan. abb. Volitando, et mox infra: Expan-
 sis pro Expressis.
 kk Id. Sed res angusta domi.
 ll Nolim negare, pauperculæ huic fortasse sa-
 tius fuisse, mori, quam sanari: at certe anony-
 mus noster istæc nullo rectius omisisset; quid
 enim in eo miraculi est, quod mulier diuturno
 morbo contrita, accedentibus etiam vecturæ in-
 commodis, moriatur?
 mm Psalm. 55, v. 19.
 nn Colitur hic Sanctus die 11 Novembris, quo
 die ejusdem gesta illustranda venient.
 oo Superius a num. 10.
 pp Id est, Feria quarta Quinquagesimæ, seu
 Cinerum; quæ caput, seu initium est jejunii
 Quadragesimalis.
 qq Alias Vienna, Germanis Wien, olim Vin-
 dobona, Austriæ caput, ejusdemque archiducum
 et Austriacorum Imperatorum sedes est, toti orbi
 notissima.
 rr Vide Annotata hic ad cap. 1, lit. t.

ss Joan. abb. Instantius.
 tt Colum videtur indicare.
 uu Nescio, an anonymus aliam hic designare
 voluerit S. Otiliam, quam Abbatissam Hohen-
 burgensem in territorio Argentoratensi in Alsa-
 tia, quæ Martyrologio Romano inscripta est die
 15 Decembris.
 xx Indicat, Dominicum Paschæ diem eo anno
 in diem 23 Aprilis incidisse, ad quem diem in
 vetustis Calendariis ad signandos Lunæ dies lit-
 tera Q cum duobus punctis, seu jam tertium in
 eo lunationum cyclo signatur. Porro assignato
 anno 1204 Pascha vere incidit in diem 23 Aprilis.
 yy Joan. abb. Occurrere potuit. Cum ex di-
 ctis hoc anno 1204 Pascha celebratum fuerit die
 23 Aprilis, caput jejunii, seu Feria quarta Cine-
 rum, incidit in diem 10 Martii.

AUCTORE
 ANONYMO.

CAPUT IV.

Aliquot alii ad ejusdem
 Beati tumbam incolumi-
 tate donati.

Signis a et miraculis beati Episcopi longe
 lateque divina gratia se dilatantibus; et non
 solum contiguas, sed etiam exteras regiones
 illustrantibus, de civitate Ratispona b mulier
 quedam, clausa lumina diu ferens, cum aliis,
 quibus eadem mens erat, Lambacense exiit
 visitare cœnobium. Quo perveniens, tumbam
 beati Episcopi fide ac devotione ambiens, ora-
 tionem ad Dominum fudit, sacrificium contriti
 spiritus obtulit, misericordiam, quam quesivit,
 ocyus invenit, lumen oculorum amissum reci-
 pere meruit, cum gaudio repatriavit, quæ tristes
 pridem superyenit, nam non longe a monaste-
 rio, dum iret, illuminata est. Exin aliquanto
 interjecto tempore, cum adstipulatoribus veri-
 tatis rediit, die Dominico gratiam, quam per-
 cepit, ecclesiæ tunc congregatæ lachrymarum
 imbre perfusa aperuit: Gloria in excelsis Deo
 tollitur; Deus in Sanctis suis mirabilis prædi-
 catur.

CAP. XVI.
 Mulier cæca
 post honora-
 tum Beati tu-
 mulum illu-
 minatur:
 a
 b

Evolutis deinde aliquot diebus, anno vi-
 delicet ab Incarnatione Domini m cc xxv, xvi Kal.
 Octobris, ubi annuatim Dedicatio Lambacensis
 occurrit ecclesiæ c, venit vir quidam provec-
 tæ ætatis, de civitate juxta Anisum d fluvium sita,
 a quo et ipsa civitas nomen ANASUS accepit,
 tumulum beati Alberonis invisere ardentem si-
 tiens. Nam fama virtutum beati Viri omnem
 hanc regionem respererat; propterea caterva-
 tim omnes populi gratia recuperandæ sospitatis
 eo tendebant. Vir ergo ille, de quo nobis sermo
 est, xx et eo amplius annis cæcus permanserat,
 et jam fere desperatus, hortatu sociorum, qui
 eum ducebant, cum summa intentionis devo-
 tione ad sepulchrum, pluribus jam signis clari-
 ficatum, accessit; preces ad Dominum fudit,
 ut Pater misericordiarum et Deus totius con-
 solationis amissum illi lumen redderet, qui
 cæco nato oculos aperuit e. Oratione completa,
 omni turba, quæ ad diem festum convenerat,
 inspectante, lumen recepit, et omnis plebs, ut
 vidit,

CAP. XVII.
 alter multis
 annis amissum
 visum
 recipit:
 c
 d

AUCTOR
ANONYMO.
CAP. XVIII.
mulier con-
tracta,
f

g
h

* glorifican-
tium
* dicentium

CAP. XIX.
puer claudus
et mutus.

CAP. XX.
alter item
puer utroque
pede claudus,

* i. parochia

CAP. XXI.
atque puer
cæcus natus,
ad Beati se-
pulcrum sa-
nati.

CAP. XXII.
Septennis
puer mutus
factus,

i

k

vidit, dedit laudem Deo. Facta sunt hæc tem-
pore vespertino ante noctis crepusculum.

52 Eadem nocte fidelibus ad sepulchrum
beati Episcopi excubantibus, mulier quædam
clenica *f* et omni corporis parte contracta (utra-
que enim manus ejus pectori adharebat et in-
harebat, acsi ænea rigisset, crura quoque
natis in nexa erant, ut jam, non mulier, sed
simulacrum videretur) aderat *g*. Quarta nam-
que vigilia noctis ante nocturnalem synaxim *h*,
manus et crura cum ingenti fragoris solvuntur
crepitu in tantum, ut tota turbaretur ecclesia.
Hujus rei veritatem, non duo vel tres, sed
plurimarum testificatur assertio turbarum, glori-
ficantes * Deum, et dicentes *: Gloria tibi Do-
mine.

53 Puer quidam, de ecclesia sancti Benedi-
cti, quinquennis, incessu pedum carens, alter
Zacharias mutus permanens, dum sacros cin-
eres beati Pontificis cum comitibus veneratur et
honorat, parentes et amici pro sospitate pueri
preces fundunt ad Dominum. Ille subito erigitur,
ac ambitum sepulchri semel, bis, tertio-
que perlustrat. Clamor ad sidera tollitur, laus
illi concinitur, qui erigit elisos, solvit compe-
ditos, qui linguas infantium facit disertas :
nam, ubi puero gressus meritis beati Alberonis
redditur, mox apertum est os ejus, et loque-
batur recte.

54 Aliud miraculum, huic simile, congrue
subnectitur, ut cognoscat universitas fidelium,
quanta locus ille gloria sit dignus, quem Domi-
nus tot et tantis illustrat signis et virtutibus.
Non multo interjecto tempore, inter promi-
scuas turbas de prædicta barrochia * venit puer
septennis ad tumulum beati Præsulis visendum,
utroque claudus pede. Qui a parentibus, cog-
natis et notis sepulchro sancti Viri applicitus,
orationeque fidelium consummata, puer sur-
rexit incolumis; et illi gloria concinitur, qui
omnes homines vult salvos fieri.

55 Nec silentio prætereundum, quod una
Sabbati venit multitudo copiosa plebis, utrius-
que sexus et ætatis ad tumbam beati Patris
nostri venerandam. Inter quos venit quidam
cæcus a nativitate, a partibus Austriæ, et inter
nocturnalum synaxim non minima angoris mo-
lestia aperti sunt oculi cæci ad laudem et glo-
riam Jhesu Christi, Domini nostri, qui olim inter
homines conversans oculos aperuit cæci nati,
quod a sæculo non est auditum. Nam cum fe-
nestræ oculorum reserantur, sanguis erumpens
genas et maxillas ejus abundanter rigaverat ad
testimonium veritatis.

56 Non, ut paginam vacantem oneremus, sed
ut nomen ejus, qui facit mirabilia magna solus,
per merita Sanctorum suorum magnificemus,
miraculum silentio non supersedeamus, simile
videlicet, ut beato Zachariæ, legimus, evenisse,
ad notitiam posterorum stylo memoriali trans-
mittamus. Puer quidam septennis de villa, eccle-
siæ Lambacensi vicina, Hofarn *i* dicta, proxima
nocte, quæ festum sancti Michaelis antecedit,
in somnis *k* officio linguæ destitutus subito ob-
mutuit, et usque ad octavum diem ejusdem festi
mutus permanens, non modicam tristitiæ que-
relam amicis suis advexit, nonnullis tamen levi-
tate puerili id fieri arbitrantibus; sed per pro-
gressum temporis de veritate hujusmodi eventus
dolentibus.

57 Instabat siquidem anniversarius dies beati

confessoris Alberonis episcopi, qui semper
octava die Angelorum occurrit *l*, quo plurimi
causa orationis Lambacensem locum student
invisere; cum quibus etiam parentes dicti pueri,
ipsum secum ducentes, divina spe animati, et
meritis beati Præsulis confisi, iter arripuerunt.
Itinere vero nondum confecto, dum jam adpro-
ximarent monasterio, puer subito in verba pro-
rupit, et materteram suam nominatim vocans,
solum esse vinculum linguæ suæ, lætabundus
affirmavit. Unde magno perfusi gaudio, tam
parentes, quam alii concomitantes, mœnia ec-
clesiæ subeunt, et sepulchro pii pontificis Albe-
ronis se oraturi prosternunt, gratesque Deo
reddiderunt. Exin res, ut gesta erat, Fratribus
monasterii, et omni, qui supervenerat, populo
panditur, et Christus gloriosus in Sanctis suis
prædicatur.

58 Puer *m* quidam mendicus ex casu factus
mutus ad monasterium Lambacense causa ali-
monia erroneus *n* pervenit, et aliquamdiu ibi
elemosyna sustentatus, tumbam beati Præsulis
gratia devotionis in vigilia Apostolorum Phi-
lippi et Jacobi jejunos adit; et quia lingua non
poterat, intimis cordis suspiriis suffragium atten-
tius precabatur. Debilitate vero et mora devo-
tionis aliquantulum fatigatus, fessus in tumbæ
marmore obdormivit : cum vero evigilasset,
sensit, se officium linguæ recepisse, et, quod
prius nutu postulaverat vitæ egentis subsidium,
postmodum, solutis linguæ vinculis, perfecte
loquendo meritis beati Præsulis, quem in somno
sibi apparentem, et digitos sibi in os mittentem
viderat, ab omnibus requisivit *o*.

ANNOTATA.

a Quæ hoc septemque sequentibus numeris
referuntur, aliam, cœvæ tamen, manum præ-
ferre, observavi supra ex Pezio, cujus anno-
tationem etiam retuli in Commentario prævio
num. 13.

b Ratispona, seu Ratisbona, vulgo Regens-
purg, nota Germaniæ est libera Imperialis civi-
tas ad Danubium, ubi hic Reginum recipit, epi-
scopali sede insignita, habitusque in eo Imperii
comitibus celebris.

c Ita etiam habet editio Joannis abbatis: ve-
rum alibi eadem festivitas etiam 18 Kal. Octobris
facta legitur. Vide dicta in Commentario prævio
num. 30.

d Joan. abb. Anasum. Est autem vario no-
mine etiam Anesus, Anisus, Anseus et Onasus,
quandoque dictus, Germaniæ fluvius, ac fere
limes Superiorem inter atque Inferiorem Au-
striam Meridianam; a quo hic laudata civitas
similiter Anassiburgum et Anisia, Germanis Enns
appellatur.

e Joan. cap. 9.

f Joan. abb. Clinica. Porro Clinicus a Græco
κλινη lectus, ægrum semper in lecto decubentem
significat.

g Monet Pezium, verbum aderat desiderari in
codice Lambacensi.

h Synaxis vox Græca Latine conventum mo-
nachorum significat, utque hic additur, ad Offi-
cium nocturnum in ecclesia persolvendum.

i Joan. abb. Hofern.

k Idem unica voce insomnis.

l Id est, die 6 Octobris, quæ Octava est San-
ctorum

D
dem ad eum-
dem tumulum
ducitur, lo-
quelam reci-
pit.

CAP. XXIII.
Alteri muto
ad ejusdem
tumbam lo-
quela resti-
tuta.

m
n

E

o

F

A *ctorum Angelorum, seu Dedicationis S. Michaelis archangeli, quæ Dedicatione die 29 Septembris recolitur.*

m Notat Pezsius, hoc rursum caput alia, quam cetera, manu, sed cœva tamen, in Lambacensi codice exaratum esse.

n Id est, vagabundus.

o Hic desinit Liber miraculorum sine ulla clausula.

VITA

BREVIS METRICA,

Auctore anonymo incertæ ætatis.

Ex editione reverendissimi Joannis Abbatis Lambacensis.

Natalibus et meritis clarus fit episcopus Herbipolensis :

a

Stirps antiqua fuit, multas celebrata per oras,

De Lambach a comitum, quorum alto a sanguine natus

Felix progenies, divinus Adalbero præsul. Huic pater Arnoldus, mater Regilla, potenti

Francigenum fuerat Weinsberg de gente creata,

b

** an dictu?*

Qui Lambach præter Scherdingam *b*, multaque dictis *

Oppida Franconie magna ditione tenebant. Hic ergo heros spectabilis indole mentis,

Artibus ingenius viridi sacratus in ævo, Pieridum tantam collegit pulvere messem *c*,

Tantoque omnigenæ fulsit virtutis honore, Ut dubium fuerit, virtus præstantior arte,

Arsne ejus claris potior virtutibus esset. Ergo dum merito variis celebratur in oris,

C

Ultra lustra novem millenus volvitur annus; Amisso Herbipolis lugubris pastore gemebat *d*.

Conveniunt igitur clerus populusque frequentes :

Idem consilium cunctis, mens omnibus una, Desertam sedem generosus Adalbero sumat,

Pontificalis huic præcingat mitra capillos.

Ille sibi oblatum divino munere honorem

Magnanimo acceptat nisu *e*, viresque secundas

A superis poscit recipitque fideliter oris; Talem se præstans, ut non præstantior ullus,

Utiliorve gregi fuerit : sic munere sancte Perfunctus, placida populos in pace regebat :

Nam templa extruxit sublimibus alta columnis,

Cœnobiis posuit fundamina grata Tonanti, Efficiens donis opulenta et religione.

Wirzburgæ Stephano locuples ecclesia sancto

Mystarum fuerat, sedaria jura sequentum *f*;

regit strenue, templa et monasteria erigit :

e

Hanc, Benedicte, tuo sacravit, dive, trophæo,

Triginta adsciscens monachos, qui nocte dieque

Usque Deo canerent sacrarum encomia laudum.

Altera deficient rebus (cognomine Schwarzig *g*)

Ordinis ejusdem, summi sacra templa Tonantis,

Queis Carolus quondam jecit fundamina Magnus :

Laudibus hæc Superum reparat, viresque ministrat,

Cum post sumpta Deo mortali e corpore membra

Mille anni, ter quinque et bis sex lustra fluebant *h*.

5 Verum sors malefida, furens successibus æquis

Inter Pontificem summum, Ausoniumque monarcham

Impia pestiferi conflavit semina belli *i*.

Tum Pater, Herbipolis justas qui rexit habernas,

Romani obsequio Patris constanter adhærens,

Juste possessis per vim depellitur oris

Cæsare ab Henrico, quidamque invasor iniquus,

Nomine Meinhardus, veneranda sacraria pressit :

Lustra bis octo super millenos quatuor annos

Currebant, propria cum cessit Adalberosede *k*.

Ergo Bavarie patrias remeavit ad arces *l*, Charus ubi genitor sacras fundaverat ædes

Bis sex canonicis : has plenus Numine Natus In Benedictinum summa ratione sacravit

Cœnobium *m*, cupiens fragiles ibi corporis artus

Ponere supremamque tubæ remorariæ horam *n*.

4 Interea rex Henricus, dominator et ora Saxonis Hermannus *o*, vesani Martis amore

Ardent; jam sævit scelerata insania belli : Conseritur : multos tandem post stragis acer-

vos Hermannus tumido retulit super hoste triumphum *p*.

Omne ubi læto post fusa tot agmina victor Magnanimus fuit Hermannus, Mavortius heros,

Plurima devicti pervertit facta tyranni; Imprimisque suis privatus Adalbero præsul

Juste possessis est rursus honoribus auctus *q*, Meinhardusque sacra detrusus sede cathedræ.

Pristina sed postquam cæsar moderamina rerum

Sumpsit, et innocuis Christi crux esse ministris

Pergit *r*, Adalbero, quæ struxit, sacra tecta revisit

In patria : hic dulci datur indulgere quieti, Anno milleno, quinto, lustrisque bis octo *s*;

Cui plus, Meinhardo, pertentant gaudia peccatus?

Verum hanc lætitiæ mors opportuna dirimit,

Vix tribus exactis, cum tempus curreret, annis.

Tum

AUCTORE ANONYMO.

g

h

e sede sua ejicitur ;

i

E

k

l

m

n

in eamdem restitutus, et iterato ejectus,

o

F

p

q

r

s